

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0616/ 3189

4

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

19 มีนาคม 2550

เรื่อง การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังกรณีสถานการณ์มลภาวะทางน้ำที่เกิดในพื้นที่จังหวัด
อ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

20 มี.ค. 2550

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสรุปประมาณการการรวบรวมเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังที่ประสบภัยพิบัติ
(น้ำเสีย) ในพื้นที่จังหวัดอ่างทองและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ จำนวน 1 ชุด

ตามที่ได้เกิดเหตุการณ์ปลาในกระชังของเกษตรกรที่เพาะเลี้ยงในแม่น้ำเจ้าพระยาในพื้นที่จังหวัด
อ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ตายเป็นจำนวนมาก เนื่องจากคุณภาพน้ำในบริเวณดังกล่าวมีค่าออกซิเจนต่ำ
ตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม 2550 และมวลน้ำที่มีคุณภาพต่ำดังกล่าว ได้ไหลเคลื่อนตัวลงสู่จังหวัดตอนล่างของแม่น้ำ
เจ้าพระยา ซึ่งในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี วาระพิเศษ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2550 ได้มีมติมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วย
ว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายบัญญัติ จันทน์เสนะ) รับผิดชอบประสานการดำเนินการกรณีสถานการณ์มลภาวะทางน้ำ
ที่เกิดในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายบัญญัติ จันทน์เสนะ) จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการ
ประสานการดำเนินการกรณีสถานการณ์มลภาวะทางน้ำที่เกิดในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมี
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายสุรอรธ ทองนิรมล) เป็นประธาน คณะกรรมการประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการที่
เกี่ยวข้อง ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมีอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อประสานการพิจารณาหาสาเหตุและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น กำหนดแนวทางมาตรการให้
ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรที่ได้รับความเสียหาย และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระยะต่อไป โดยคณะกรรมการ
ดังกล่าว ได้มีการประชุมเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2550 ณ กระทรวงมหาดไทย สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

1. สาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้น

1.1 เมื่อวันที่ 11 มี.ค.50 เวลาประมาณ 19.00 น. ได้เกิดเหตุการณ์ปลาในกระชังที่เกษตรกร
เลี้ยงและสัตว์น้ำอื่นๆ ในแม่น้ำเจ้าพระยาในพื้นที่ ต.บางเสด็จ และ ต.โพนทอง อ.ป่าโมก จ.อ่างทอง และในพื้นที่ อ.บางบาล
พระนครศรีอยุธยา เลขา บางปะอิน และ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ตอนล่างได้ตายเป็นจำนวนมาก

1.2 ความเสียหาย (ข้อมูล 19 มี.ค.50) ในเบื้องต้นทั้ง 2 จังหวัด มีปลาที่เกษตรกรเลี้ยงไว้ในกระชัง
เสียหาย จำนวน 1,176 กระชัง เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน จำนวน 231 ราย มูลค่าความเสียหายในเบื้องต้น
51,057,458 บาท

1.3 สาเหตุของน้ำเน่าเสีย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันหาสาเหตุการเน่าเสียของน้ำในครั้งนี้
โดยอาจมีสาเหตุจากเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2550 มีเรือบรรทุกน้ำตลิ่งน้อย 35 ของบริษัทเพรสซิเดนไทร์บริวาร จำกัด

/ ซึ่งบรรทุก...

ซึ่งบรรทุกน้ำตาลหนัก 650 ตัน ล่มกลางแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ตำบลโพสะ อำเภอเมืองอ่างทอง เหนือบริเวณที่มีปลาตายไป ตอนบนประมาณ 12.5 กิโลเมตร และเริ่มมีการกู้เรือ เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2550 โดยวิธีดูดจากน้ำตาลที่ตกค้างลงในแม่น้ำ ทำให้น้ำตาลละลายปนเปื้อนในแม่น้ำ หรืออีกสาเหตุหนึ่งอาจเกิดจากการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม 4 โรง ที่ตั้งอยู่บริเวณตำบลโพสะ อำเภอเมือง จำนวน 3 โรง และตำบลบางเสด็จ อำเภอป่าโมก จำนวน 1 โรง (โรงงานผงชูรส) ขณะนี้อยู่ระหว่างการหาสาเหตุการนำเสียของน้ำที่แน่ชัด

1.4 การพิสูจน์สาเหตุที่ทำให้เกิดมลภาวะทางน้ำ

1) จังหวัดอ่างทอง ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สาเหตุการตายของปลาโดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง (น.ส.เบญจวรรณ อานะเวียง) เป็นประธาน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และผู้แทนส่วนราชการจากส่วนกลาง ร่วมเป็นกรรมการ ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นกรรมการ มีหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพน้ำ น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม และการล่มของเรือบรรทุกน้ำตาล

2) การตรวจพิสูจน์ของคณะกรรมการฯ จะตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ในพื้นที่ตำบลโพสะ อำเภอเมืองฯ และตำบลบางเสด็จ อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง รวม 4 โรง คือ (1) บริษัท สุภัทรชนกร เปเปอร์มิล จำกัด (2) บริษัท ไทยเรยอน จำกัด (มหาชน) (3) บริษัท ไทยคาร์บอนแบล็ค จำกัด (มหาชน) (4) บริษัท เคที เอ็มเอสจี จำกัด (โรงงานผลิตผงชูรส อายิโนะโมะทาการะ) และกรณีเรือบรรทุกน้ำตาลของบริษัท เพอร์ซิเดน ไรซ์ บราวน์ จำกัด บรรทุกน้ำตาล 650 ตัน ล่มกลางแม่น้ำเจ้าพระยา เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2550 บริเวณหน้าท่าเรือมิตรผล ตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง

3) คณะกรรมการตรวจพิสูจน์ฯ จะได้ดำเนินการตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรม ทั้ง 4 โรง เพื่อพิสูจน์ว่า มีการปล่อยน้ำเสียหรือไม่ ตรวจสอบแหล่งน้ำอื่นๆ รวมทั้งประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแล้วนำมาประมวลข้อมูลร่วมกันพร้อมจัดทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงต่อไป ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ

1.5 สถานการณ์ในแม่น้ำเจ้าพระยา ขณะนี้น้ำที่เน่าเสียในแม่น้ำเจ้าพระยา ได้เคลื่อนตัวถึงรอยต่อระหว่างจังหวัดพระนครศรีอยุธยากับจังหวัดปทุมธานี (บริเวณสะพานวงแหวนตะวันตก) วัดค่าออกซิเจนละลายในน้ำได้ 1.74 มิลลิกรัมต่อลิตร (19 มก.ค.50) สถานการณ์น้ำเน่าเสียโดยรวมมีสภาพน้ำที่ดีขึ้น

กรมชลประทานได้ระบายน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยา กับเขื่อนพระรามหก รวม 90 ลบ.ม./วินาที ตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2550 และเพิ่มการระบายน้ำจากแม่น้ำน้อย บริเวณอำเภอบางไทรเสริมอีก 10 ลบ.ม./วินาที ซึ่งช่วยเจือจางน้ำเน่าเสียให้มีคุณภาพดีขึ้น นอกจากนี้ได้ติดตั้งเครื่องกลเติมอากาศของมูลนิธิชัยพัฒนาในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแล้ว 13 เครื่อง อยู่ระหว่างติดตั้งที่อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 7 เครื่อง และจะติดตั้งในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี 10 เครื่อง

2. มาตรการและแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังที่ได้รับความเสียหาย

กรมประมงร่วมกับจังหวัดอ่างทองและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้สรุปความเสียหายของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังที่จำเป็นต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รวม 2 จังหวัด ใน 6 อำเภอ เกษตรกร 231 ราย กระจกปลาเสียหาย 1,176 กระจก พื้นที่ 22,844.50 ตารางเมตร มูลค่าความเสียหาย 51,057,458 บาท

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นว่า กรณีสถานการณ์มลภาวะทางน้ำที่เกิดขึ้นครั้งนี้ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นฉับพลัน ไม่สามารถแจ้งเตือนให้เกษตรกรป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันทั่วถึง ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังที่ได้รับความเสียหายคราวนี้ จึงเห็นควรดำเนินการใน 2 ส่วน ดังนี้

2.1 จากเงินพระราชทานตามระเบียบกระทรวงการคลัง เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2546 (งบ 50 ล้านบาท) โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัด จ่ายเงินค่าชดเชยในอัตรา 257 บาท/ตารางเมตร รายละเอียดไม่เกิน 80 ตารางเมตร (หรือไม่เกิน 20,560 บาท/ราย) ให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเสียหาย จำนวน 231 ราย เพื่อเป็นการเยียวยาเฉพาะหน้า โดยดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือ ให้แล้วเสร็จภายในวันศุกร์ที่ 23 มีนาคม 2550

2.2 จากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ.2550 โดยกรมประมง ได้จัดทำเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชัง เพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือจากเงินช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ที่จังหวัดให้ความช่วยเหลือแล้ว โดยจะดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามมูลค่าความเสียหายจริง ซึ่งจำแนกตามระยะเวลาการเลี้ยงปลาดังแต่ระยะเริ่มเลี้ยงไปจนถึง 4 เดือน ขึ้นไป และคิดตามขนาดพื้นที่การเลี้ยงจริงของเกษตรกรแต่ละราย ซึ่งมีวงเงินที่จะต้องขอรับการสนับสนุนงบกลางฯ ปี 2550 จากคณะรัฐมนตรีเป็นเงิน 30,634,475 บาท (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

3. ข้อเสนอเบื้องต้นการรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมในระยะต่อไป

3.1 ปัญหาคูณภาพน้ำในแม่น้ำ มีสภาพเสื่อมโทรมต่ำกว่ามาตรฐาน เป็นผลจากการเพิ่มของประชากร การขยายและกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม โดยขาดการจัดการและควบคุมมลพิษทางน้ำที่ได้มาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยขาดระบบการจัดการน้ำเสียที่เหมาะสม การเกษตรกรรมที่ใช้สารเคมีเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการไม่บริหารจัดการมลพิษ หรือควบคุมจัดการของเสียจากกระบวนการผลิต ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ในวันข้างหน้า ความรุนแรงเพิ่มขึ้น และจะเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้งของทุกปี

3.2 การบริหารจัดการภัยน้ำเสีย เพื่อการรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพในระยะต่อไปควรดำเนินการ ดังนี้

1) จัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชน เฝ้าระวังแจ้งเตือนคูณภาพน้ำ และให้ความรู้แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพทางน้ำอย่างยั่งยืน

2) มีการตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญจากส่วนกลาง ร่วมกับจังหวัด และตัวแทนภาคประชาชนในท้องถิ่นเป็นระยะ

3) ให้ความสำคัญและส่งเสริมแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในระบบลุ่มน้ำอย่างจริงจัง ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

4) ให้กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานหลัก ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยจัดทำแผนหลักในการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ในระบบลุ่มน้ำแบบบูรณาการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี โดยดำเนินการในลุ่มน้ำที่มีปัญหาน้ำเสียรุนแรงเป็นลำดับแรก เช่น ท่าจีน เจ้าพระยา เป็นต้น

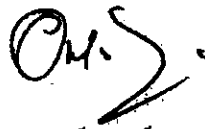
กระทรวงมหาดไทย จึงขอสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการประสานการดำเนินการกรณีสถานการณ์มอเกาะทางน้ำที่เกิดในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามมติที่ประชุมเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2550 เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

1. รับทราบผลการดำเนินการ พิสูจน์หาสาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้น (ตามข้อ 1.) การช่วยเหลือเยียวยาเฉพาะหน้าให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชัง (ตามข้อ 2.1) และข้อเสนอเบื้องต้นการรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมในระยะต่อไป (ตามข้อ 3.)

2. ขออนุมัติงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ.2550 จำนวน 30,634,475 บาท ให้แก่กรมประมงเพื่อนำไปช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชัง ที่ได้รับความเสียหายในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ (ตามข้อ 2.2)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย

โทร/โทรสาร 0-2241-1342

กรมประมง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมประมง สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการประมง โทร 0 2558 0218

ที่ กษ 0511

2022

วันที่ 19 มีนาคม 2550

เรื่อง การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนในกรณีสถานการณ์แล้งทางน้ำที่เกิดขึ้น

ในพื้นที่จังหวัดอ่างทองและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เรียน เกษตรกรและหน่วยงานประสานดำเนินการกรณีสถานการณ์แล้งทางน้ำที่เกิดขึ้นในพื้นที่
จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (นายอนุชา โมกขะเวส)

ตามมติ ที่ประชุมคณะทำงานประสานดำเนินการกรณีสถานการณ์แล้งทางน้ำที่เกิดขึ้น
ในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่จันทร์ที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2550
ณ ห้องปฏิบัติการวิจัยระบบนิเวศการเกษตรมหาศาลไทย (นายบัญญัติ จันทร์แสน) ชั้น 2 ศาลาว่าการ
กระทรวงมหาดไทย นั้น

ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้กรมประมง รับผิดชอบไปจัดทำเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร
ผู้เลี้ยงปลาในกระชัง ที่ได้รับความเดือดร้อน ในกรณีสถานการณ์แล้งทางน้ำที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง
และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพิ่มเติมจากการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุน
ราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2546 กรมประมงได้ดำเนินการแล้ว โดยสรุปจะดำเนินการ
ให้ความช่วยเหลือตามมูลค่าความเสียหายจริง ซึ่งจำแนกตามระยะเวลาการเลี้ยงปลาตั้งแต่ระยะเริ่มเลี้ยงไปจนถึง
4 เดือนขึ้นไป โดยคิดตามขนาดพื้นที่การเลี้ยงจริง ของเกษตรกรแต่ละราย ซึ่งมีวงเงินขอรับการช่วยเหลือจากรัฐบาล
จำนวน 30,634,475 บาท รายละเอียดตามเอกสารแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ หากเห็นชอบด้วยคำริ โปรดรวบรวมแนบเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อ
อนุมัติวงเงินให้ความช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

(นายจรัสชาติ กรมประมง)
อธิบดีกรมประมง

**การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนในกรณีสถานการณ์แล้งภาวะทางน้ำที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดอ่างทองและ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

1. จังหวัดที่ปลาในกระชังตายมี	2 จังหวัด	6 อำเภอ
2. เกษตรกรที่เลี้ยงปลาในกระชังได้รับผลกระทบ	231 ราย	
3. ความเสียหาย	1,176 กระชัง	22,844.50 ตารางเมตร
4. มูลค่าความเสียหายทั้งสิ้นประมาณ	51,057,458 บาท	
5. ประมาณการวงเงินช่วยเหลือ	30,634,475 บาท	
6. เกณฑ์การช่วยเหลือ/พื้นที่การเลี้ยงในกระชัง 1 ตารางเมตร (คิด 60% ของต้นทุนการเลี้ยง)		

อัตราช่วยเหลือ 60%	รวม (บาท/ตรม.)
เลี้ยง 1 เดือน	624
เลี้ยง 2 เดือน	936
เลี้ยง 3 เดือนขึ้นไป	1,340

หมายเหตุ : การให้ความช่วยเหลือตามความเสียหายจริงที่เกษตรกรได้รับโดยคิดเป็นตารางเมตร

ต้นทุนการเลี้ยงปลาในกระชังและผลผลิตที่ได้รับในระยะเวลา 4 เดือน

[illegible]

การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนในกรณีสถานการณ์มลภาวะทางน้ำที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดอ่างทองและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้านการประมง

ที่	จังหวัด	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	ความเสียหาย		มูลค่าความ เสียหาย (บาท)	ประมาณการวงเงิน ช่วยเหลือ (บาท)	หมายเหตุ
				กระชัง	ตารางเมตร			
1	อ่างทอง	1	90	587	10,269	22,951,215	13,770,729	คิดจาก 60% ของต้นทุนการเลี้ยง
	อ.ป่าโมก							
2	พระนครศรีอยุธยา	5	141	589	12,575.50	28,106,243	16,863,746	
	อ.บางบาล อ.เสนา							
	อ.พระนครศรีอยุธยา							
	อ.บางไทร อ.บางปะอิน							
รวม		6	231	1,176	22,844.50	51,057,458	30,634,475	